

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden Aprilis' 8-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

Itt következik a' *Montholon*' előadásához tartozó Hátulírás: —“

„Minekutánna ezen irásomat bevégeztem volna, vettem a' Kormányozó úr' Aug. 17-dikén költ irását, melly mellé egy, 20,000 font Sterlingeke menő számvetést ragasztott, azt erőssítvén, hogy a' *Longwoodi* lakásra kívántató költség, minden kiméllések mellett is annyira telik. Úgy itélek, hogy nekünk egygyütt ebbe a' disputátzióba nem kell belébotstátkoznunk. A' Császár' asztalára alig adatik annyi, a' mennyit a' szükség szorosán kíván; az eledel' nemei a' legroszszabbak. Az úr 12 milliókat kíván a' Császártól azon 8 milliókhoz, mellyeket az ő Országlószéke kirendelt. Már egyszer volt szerentsém megmondani az Urnak, hogy a' Császárnak nintsen semmi fundusa; már esztendejénél több, hogy sem maga sohova levelet nem küldött, sem nem vett sohonnét; 's abból, a' mik Európában történnek, telyességgel semmit nem tud. Erőszakkal ezen szigetre hurtzoltatván, minden levélirhatásra 's mástólvehetésre való engedelemtől megfosztatván, tsupán az Anglus Agensek' szabadakarátja' alá van vetítve. A' Császár akaratja mindenkör a' volt 's most is az, hogy minden féle költségeit a' magáébol tegye, és tenni is fogja, mihelyest az úr azt lehetőségessé teszi, meg engedvén a' szigeten lakó kereskedőknek, hogy ő reá nézve levelezést folytathassanak, 's ezért se' sz. Úr' se' az alattavaló tiszték' vizsgálóda-

sának kitétetve ne legyenek. Az a' fogyatkozás, mellyet a' Császár szenved, ezen az úton Európában közönségessé lenne, 's azon személyek, kik az ő sorsából részt vesznek, annyi pénzt küldenének néki, a' mennyire szüksége lenne. —

„A' Lord Bathurst' levele, mellyet véllem közlött az Ur, különös gondolatokat gerjeszt az emberben. Nem tudják-é az Anglus Ministerek azt, hogy egy nagy ember' theatromi állapotja a' fogságban és szerentsétlenségben, legfelségesebb nézőjáték a' világon? Nem tudják-é ők azt, hogy *Napoleon*, Szent Ilona szigetén, azon szükségek között, mellyeket ő tsendes és vidám elmével szenved, nagyobb, szentebb, és betsületreméltóbb, mint mikor a' világi legelső thrónusán ült, 's a' mellyen oly sokáig a' Királyok' itélőbirája volt? Azok, kik *Napoleon* eránt ezen állapotban vétenek, vokok a' magok' és azon nemzet' caractere eránt, melynek képit viselik. —“

„*Montholon*.

A' Ministerek' Kurirja éles jegyzéseket adott-ki a' Gróf *Montholon*' levelire: — „Ez az ember (*Bonaparte*) arra akar kényszeríteni bennünket, így szoll a' Kurir, hogy ismét bajlódjunk véllé; tsak hogy oly dolgokat erőssít, mellyeket akár ki könnyen megczáfolhat. Angliába nem szabad akarátja szerént jött; mindentudja, hogy mi megtagadtuk tülle azt, hogy nállunk menedéke legyen; azután Amérikába akart menni, hanem minekutánna általlátta, hogy elszökni lehetetlen,

általadta magát egy Anglus tisztnek, ily szókkal: — „A' legmegengesztelhetetlenebb de legnagyobb lelkű ellenségemnek adom-által magamat.“ — A' 3-dik Augustusi Alkút úgy adja elő, mint a' négy legnagyobb Hatalmasságoknak egy, egygyetlenegy ember' elnyomására czélzó öszszetsatolódások. Hanem, ez az egygyetlenegy ember megmútatta azt, hogy ő hozzá bízni nem lehet, 's hogy ő minden erköltsi és vallási kötelet megvet: melyre nézve a' Hatalmasságok, minekutánna őket számkivetettnek lenni kinyilatkoztaták 's elképpen az Uralkodók' sorából kiszorították volna, megelégedtek azzal, hogy őket oly állapotba helyheztessék, a' hol Európa' tsendességét többé meg nem zavarhatja, 's a' száraz földet a' lakosok' vérével többé el nem borithatja. Példánkül való szemtelenbátorsággal apellál az Austriai, Orosz, és Pruszsus Monarkhákra, 's azt gondolja, hogy jussa van azoknak nem csak oltalmához hanem háladozóságához is. Miért pedig? Azért, hogy megelégedett pusztítani, ott, a' hol öldökölhett volna! De még is, hiszem tsakugyan általvehette volna a' Ligerisi 's Girondai armádáknak vezérlését. De hát miért nem tselekedte? Azért, mert elsőbnek tartotta a' maga személyes bátorságát. Miért hagyta oda a' maga *Waterlooi* megveretett armádáját? Azért, hogy személyes bátorsága feküdt a' szívében. Hogy Szent Ilona szigetén a' fogyatkozások és a' lakás nem tettzenek néki, megengedjük. A' kegyetlenségre, hitszegőségére, kötésekmegrontására, 's minden szentnek megvetésére nézve minden Tiranusokhoz hasonló Tirannus, panaszkodik, hogy egy, az ő régi tirannuságainak helyétől meszszelévő szigetre számkivetett, és hogy nem élhet az életnek mindenféle gyönyörüségeivel! Megérdemlette ő ezt a' megfenyítettést, 's az ő életének vége, tökéletesen hozzá van az igazsághoz; ha szintén nem a' legszo-

rosabbhoz is, mérsékelte. A' historia, melynek ítéletére, idő előtt oly hamar apellál, azt fogja mondani; hogy ő a' régiség' nagy hírű embereinek birt némely fényes tulajdonságaikkal: de, a' mellyeket oly gonoszságokkal motskosított-meg, a' mellyek gyalázatjára szolgálnak az emberiségnek. A' hódoltatásokat szomjuhozta mint *Nagy Sándor*, 's a' próbatételeket mint *XII-dik Károly*: de nem birt amannak nagylelkűségével, sem ennek hidegvérüségével. Mint *Gengis-Chan* oly kegyetlen, 's mint *Attila* oly babonás hitű lévén, öszszetsatolta a' maga hadi életének pályafutásában a' *Marius'* lebozósátkozóságát a' *Sylla'* fényes tékozolóságával 's mind kettőnek vadságával. Meg volt benne a' *Césár'* véghetetlen munkásága: de esmeretlenek voltak előtte ennek nemes együgyüése, nagylelkűése, 's felséges szívüése; principiumainak fonáksága, ragadozássomjúzása, 's hitszegüése által pedig minnyájokat felyülhaladta. A' hol fegyverének ereje által czélzását el nem érhetette, a' legnagyobb igazságtalanságokat kész volt elkövetni. Ravaszság és erőszak voltak hüséges kísérei. Ez az ember inkább próbatételei' vakmerőségének, szélesen kiterjedő segedelemkútfejeinek, és seregei' vitézségének, mint tulajdon maga' alkalmas voltának 's éles látásának köszönhette ditsösségét. Eleinteni gyözedelmeinek fényességét kióltották megverettetései; semmi állandó emlékezetoszlopot, semmi oly hasznos intézetet nem hágy maga után, melly azt a' véghetetlen kárvallást 's azokat a' névvel még nem neveztetethő inségeket, mellyeket ő az emberiségnek okozott, kipótolhatná.

Márcz. 18-dikán megtette Lord *Holland* a' Parlamentum' felső házában a' maga projektomát, azeránt, hogy a' Ministerek a' Bonaparte' Szent Ilonán való tartatásának minden módját illető útsi-

tásokat, mellyeket az olt lévő Kormányozó eleibe adtak, 's minden ezzel folytatott irások közöljenek a' Parlamentummal. — „Én, így szollott Lord *Holland*, minden részrehajlást fére teszek; tsak alkalmatosságot akarok Ministereinknek arra szolgáltatni, hogy bizonyos dolgokat, mellyekről én tudósítatva vagyok, magyarázzanak-meg. Most arról semmi szó sem lehet, hogy igasságos dolog-é a' Bonaparte' fogvatartatása, vagy nem igasságos dolog? Már ez a' kérdés elvan igazítva. Ezt a' Parlamentum már egyszer meghatározta. Hanem, ha a' véle való bánásban oly eszközökkel élnek, a' mellyek szükségtelenek: ezen esetben nemtsak az emberiség, hanem az igasság is kívánnya, hogy a' Parlamentum közbe vesse magát, 's ne engedje, hogy effélék történyenek. Ha igazak volnának a' Bonapartéval való bánásmódjáról elterjedett hírek, gyálázatjára szolgálának az Anglus név' becsületének mind Európa mind pedig a' jövő világ előtt. Szükséges tehát, hogy legközségesebb módon megigazítsák a' dolog, az az, hogy ha a' hírek nem igazak, meg kell mutatni, hogy nem igazak, ha pedig igazak, siető segedelemeszközök által kell rajtuk segítenünk. Tehát nintsen egyéb hátra. hanem hogy a' dolgokat, mellyek tudtomra estek, elő beszélljem, 's a' többi.“ — Itt elő hordotta bosszasan Lord Holland azokat a' környülállásokat, mellyeket már a' *Santine* és *Montholon* írásaikból tudunk, 's végre azt hozta-ki mind ezekből, hogy kérni kell a' Régens Princzet, hogy a' Bonaparte' tartatását illehető minden irásokat terjesztesse a' Parlamentum' eleibe.

Utánna a' hadakozásra és plántatartományokraügyelő Minister Lord *Bathurst* beszéllett: — „Én, úgy mond, helybehagyom ezen Lord úr' indító okait, tsak azt jegyzem-meg, hogy mivel ő már egyszer (1815-ben) közönséges protestátiót adott-be ennek a' személynek (Bo-

naparténak) fogságban való tartatása ellen: tehát tölle nem várhatjuk azt, hogy ő azokat a' megszorittatásokat, mellyeknek ez a' fogoly alájok vettette van, részrehajlás nélkül megvizsgálhassa, mivelhogy ő előtte ezen személynek minden nemű megszorittatása kegyetlenségnek és igazságtalanságnak lenni látszott. A' Nemes Lord, részint azon iráson, mellyet Gróf *Montholon* a' Bonaparte' parantsolatjára készített, részint egyéb mendemondákon, mellyek más úton érkeztek hozzá, fundálja projektumát. Ezen hírekre éppen oly szükségtelennek tartjuk valamit felelni, mint bizonyos *Santine* nevű embernek irására, a' melly legkissebb hitelt nem érdemel. Tsak a' *Montholon*' neve' alatt kijött irásra kívánom tehát fordítani ezen háznak figyelmetességét, minthogy ez valóságos Akta, mert ez valósággal által adatott *Hudson Lowénak*. Ezen tekintetben legelőbb azt az útasítást hozom itt elő, mellyet Sir *Cockburne* kapott, hogy magát mint Kormányozó Sz. Ilona' szigeten ahoz alkalmaztassa, 's onnét való visszatérése után, mint követésre való regulát, az utánnakövetkező Kormányozónak is általadja. Ez az útasítás kijött a' közönséges levelekben, 's annak mássa ezen háznak is általadattatott. A' mondatik ezen útasításban, hogy, mivel *Napoleon* mint hadi fogoly, úgy tartatik, tehát az ő annálbizonyosabb megőriztetésére megkívántatható minden megszorittatások megtétetődjenek, de szükségtelenül ezeknél többre nem kell kibótsátkozni. E' volt a' fundamentuma az Országlószéktől kiadatott minden útasításoknak 's a' *Hudson Lowe* által elővétellett minden intézeteknek. Ezen útasításokon azolta semmi nyomos változás nem tétellett; a' mi tétellett az a' fogoly' állapotjának könnyebbítésére szolgált. Az ő panaszai ezen két pontokra osztathatnak-fel: — 1) ször, hogy másokkal semmi közösülése nintsen, sem irás sem beszéd által — 2)

szor, hogy nem illendőképpen bánnak véle. — „A' mi az elsőt, tudniillik, azt illeti, hogy Bonaparténak, sem a' Felső-ségihez, sem gyermekeihez, sem rokonaihoz írni, vagy ezektől levelet venni szabad nem volna, ezen tekintetben így fejeztetett ki az ötöt illető utasítás: „A' Generálishez vagy a' hozzátartozóközül valakihez szolló minden leveleknek, az Admirális' vagy (ha a' környülállás úgy hozza magával) a' Kormányozó' kezébe kell adattatni, a' ki azt elolvassa előbb hogysen azon személynek, kihez szoll, általadná. Hasonlónak kell történni azon levelekkel, mellyeket a' Generális vagy a' hozzátartozók irnak valakinek. A' Generálisnak vagy a' hozzátartozóknak semmi levelet nem szabad, ha a' levél valakitől olyantól való, a' ki nem a' szigeten lakik, külömben által adni, ha tsak az Angliai hadi és kolonialis Minister eszközése által nem küldetik oda; 's hasonlóképpen minden leveleknek, mellyeket a' Generalis és a' hozzátartozók a' szigetről valamely másutt lakó személyhez küldenek, elébb a' nevezett Anglus Ministerhez kell küldtetni boríték alatt. Értelmesen tudtára kell adni a' Generálisnak, hogy a' Kormányozó'nak vagy Admirálisnak kifejezett módon eleikbe van szabattatva, hogy a' Generálisnak minden kívánságait, mellyek magokat elő adhatják, eleibe terjeszsze ő Britanniai Felsőségének. Ezen tekintetben nintsen szükség semmi előrevaló vigyázással élni: hanem annak az irásnak, a' melly ezen kívánságokat vagy feladásokat magában fogja foglalni, ki nyitva kell az ő kezébe adattatni, hogy egyszersmind ök is megtehessék a' nélküliek szükségesnek látszó jegyzéseket.“ E' szerént, ha azt mondja *Bonaparte*, hogy nem írhat valakihez, a' kihez akar, nem mond igazat. Ha azt akarja mondani, hogy nem írhat a' nélkül, hogy levelet fel ne nyissák, már ez igaz, de meg-

egygyez a' Kormányozók' eleibe adatott utasítással. Nem kell egyenes (*tsupa*) *tilalomnak* nevezni, a' mi tsak *feltétel* alatt tilalmaztatik. Továbbá a' mondatik, hogy Európából a' rokonaitól sem vehetett semmi levelet. Nem igaz. Vehetett volna; mert az ő rokonai és barátjai írhatnak hozzá, tsak küldjék leveleiket az Anglus Ministerhez, ki azt megnyitni 's azután bizonyosan kézhez küldeni fogja. Hanem mindenek felett megkivántató dolog az, hogy az ő rokonai *akarjanak* hozzá írni: mert még eddig minden rokonai közül tsak az egy *Jósef Bonaparte* irt, a' ki Amérikában tartózkodik, 's a' kinek levele tavaly Oktoberben az Anglus Ministerhez érkeztén, megnyitattott, 's azután haladék nélkül elküldetett Napoleonhoz.“ — *A' többi a' jövő árkusban következik*).

Azt a' *Cashman* nevű hajóslegényt, kit a' Dec. 2-dikán történt dolgok miatt, mint gyilkost, Mártz. 12-dikén a' *Beckwith* börtve előtt, a' hol a' bünt tette vala, felakasztottak, 16-dikban nagy pompával temették el. Sok kísérői voltak; véghetetlen sok nép gyült össze: de semmi lárma nem történt.

A' Ministerek' Kurirja azt említi, hogy Konstántzinápolyból olyan levelek érkeztek, mellyekszerént a' Császár nem akarja megesmérni a' Joniai szigetek' függetlenségét, pedig már közönségesen tudva van, hogy Anglus Generális *Maitland* már *Korfuba* megérkezett 's a' nagy Senátust összehivatta, az Országnak végképpen való organizálására. —

A' Parlamentum' alsó házában nem régen a' Portugallus seregeknek *Montevideo* alatt lett megjelenéssek 's általjában az insurgens Spanyol Amériikai tartományok eránt bizonyos magyarázatokat kívánván az Oppozitzió' tagjai a' Ministerektől, Lord *Castlereagh* ilyen nyilatkozatást tett nékik: — „Angliának a' Portugallusok' próbatételeihez nemtsak hogy semmi köze nintsen, hanem sőt in-

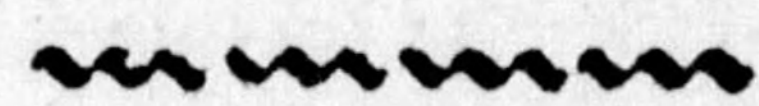
kább ingadozás nélkül való határozása az Angliai Országlószéknek, az, hogy semmi olyan lépést ne tegyen, a' melly Spanyol országnak javával és jussaival legkisebb tekintetben is ellenkezzék. Az igazság 's a' közönséges kötéseknek hűséges megtartása, telyességgel meg nem engedik Angliának azt, hogy az insurgált Spanyol koloniákhoz tsak legkisebb segedelmel is viseltethessék. Semmi féle kereskedésbéli hasznok nem lehetnének oly nagyok, mint a' milyen veszedelmes lehetne ezen principiumoknak megsértése. A' *Ferdinandus* Királlyal 1814-ben tett kötésnek pontosan meg kell tartatni, melynek 3-dik toldaléktzikkelyében ezek mondatnak: „Ő Britanniai Felsőge azt kívánja, hogy a' Déli Amérikában uralkodó nyughatatlankodások végződjenek - el, és ezen tartományoknak lakosai a' magok Monarkhájokhoz való engedelmességre térjenek vissza; melyhezképpst kötelezi magát ő Felsőge, hogy a' Britanniai alattvalóknak megparantsolja, hogy az insurgenseknek semmiféle fegyvert ne vigyenek.“

A' *Times* nevű újság felszámolta, hogy Angliának tsak a' *Chinai* théával való kereskedése mely nagyon megtsökkenet. Azt mondja, hogy Angliában tsak az 1814-dik esztendőben 25,640,000 font théa kelt-el, a' melyből ha nem többre legalább is 4,130,000 font Sterlingre telt a' Státus' jövedelme. A' mult egész esztendőben pedig nem kelt többel 20,480,000 font théánál, és az abból bejött taksa 3 millió font Sterlingre sem ment egészszen, Ezen nagy megtsökkenések a' théától való nagy taksafizetést mondják okának lenni, és azt erőssítik, hogy a' théának azt az árrát vévén, a' mennyit Chinában adnak érte, Angliában a' taksáját legalább 200 *per centre* lehet tenni, melynek az a' következése, hogy lopva visznek-be sokat.

Cornwallisban számos gyűlés tar-

tatván, de lármanétkül és a' törvényekkel megegygyezőleg, kérőlevél határozott a' Parlamentumhoz, ennek reformáltatása 's a' Státus' jövedelmeinek megkímélése eránt. —

„A' Ministerekkel ellenkező újságlevelek, így szoll a' Kurir, nagyon örvendeznek azon, hogy az Északi Amérikai egygyesült Státusok az előlülönök válaszában a' magok voksolássok által kimintatták azt, hogy a' Respublika' pártfogói, a' Föderalistákat vagy Aristokratákat, számosságok által, nagyon felyül haladták. Kétségkívül azzal ketsegtetik magokat, hogy idővel Angliában ő is oda vihetik a' dolgot. (Monroérol, kit most előlülővé választottak, tudva van, hogy Respublikai gondolkodású ember).

Ily titulus alatt: *Manuscrit venu de St. Helene d' une maniere inconnu*, Londonban *Murray* nevű könyvárosnál egy irás jött világ' eleibe, melly a' Bonaparte élete' leírását foglalja magában, 's úgy is adattatik-ki, mint az ő tulajdon munkája. A' Ministerek' Kurirja már darabonként sokat kiadott belőlle. Az előbeszédjében ezek is ott vagynak: — „Én semmi *Commentariust* nem irok, mivelhogy az én Országlásomnak történetei elég esméretesek; 's a' világ' újságkivánását táplálni nem akarom. Én ezen történeteket tsak summásan számlálom elő, minthogy külömben characteremet és célzásaimat mások nagyon tsudalatosan festhetnék-le: én pedig valamint a' fiannak úgy a' jövendő világnak szeméi előtt is az akarnék megjeleni, a' mi voltam. Ez a' célja ennek a' könyvnek. Közre való botsátásában magános eszközzel kell élnem, mivelhogy ha az Anglus Ministereknek kezure kerülne, tapasztalásból tudom, hogy az ő Cancellariájokból többé ki nem menne.

Északl Amérika.

Uj-Orleans városába azt az új hírt

hozta egy hajó a *Mexikói* vidékekről, hogy a Királyi seregek *Boquillánál* a partra kiakarván szállani, az ő czélzásokat *insurgens* Generális *Vittoria-Guadaloupe* megsajditotta, 's lesbeállván, őket véletlenül meglepte és vissza verte; 450 részint elesett részint megsebesedett emberekből álló kárt tett nékiek. Sőt mondják, hogy ugyan ez a Gen. *Vittoria* 2,000,000 Pirsterekből álló szájtítványokat is elfogta a Királyi seregeknek, melyet ezeknek egy jó tsoportja *Vera-kruz* felé kísért, a' honnét a' pénzt-hozó *Spanyol* hajókat Európa felé útnak szokták indítani.

Ugyan ezen *Boquillai* öbölben Generális *Minát* három jól felfegyverkezett hajókkal látták olázkodni valami *Mexikói* hajók.

C h i n a.

Anglia' figyelmetességét nagyon magára vonta a' Lord *Anherst*' története *Pekingben*. E' már a' második fényes és drága követsége Angliának, a' melly minden haszon és czélzásnak elérése nélkül tette ezt a' nagy útát. Először Lord *Makarney* az 1793-dik esztendőben járt úgy, mint most Lord *Anherst*. Mindkettőjöknek a' lett volna czélzása, hogy az Angliai 's különösen a' Napkeleti Indiai kereskedésnek nyithassanak kedvezőbb tsatornákat a' Chinai birodalomban. Egyik se' nyert semmit. Még eddig az Amérikaik vannak ott legnagyobb betsületben, vagy azért, hogy a' *Chinaiak* félni kezdetek az Anglusoknak az ő szomszédságjokban való igen nagy elhatalmasodásért, vagy pedig azért, hogy az Amérikaik jobban tudják magokat a' Chinaiakhoz alkalmaztatni. Lord *Makarneynek* volt legalább annyi szerentséje, hogy a' Mihisterekkel való hosszas alkudozás után megnyerte a' Császár' eleibe való botsáttatást a' nélkül, hogy nem kellett előtte artzra a' földre leborulni. Az alkudozásközben előbb azt mondotta *Ma-*

kartney a' Chinai Ministereknek, hogy ő reá áll arra, hogy az ő Császárok előtt artzal a' földre borúl, ha a' Chinai Ministereklekötelezik arra magokat, hogy az Anglus Királynak képe előtt ők is hasonlóképpen fognak tselekedni. Erre a' Chinai Ministerek reá nem állván, azután azt a' feltételt tette nékiek *Makartney*, hogy ő éppen azt a' tiszteletet fogja tenni a' Chinai Császárnak is, mellyet a' maga Monarkhájának az Anglus Királynak tenne, ki előtt ő a' nagy pompák' alkalmazásával egygyik térdire szokott esni; melyre végre a' Chinai Ministerek is reá állottak, 's így történt végre, hogy a' Császár' színének látása nélkül nem kellett vissza térni.

Az *Anherst*' történetéről egy hosszú *Edictum* érkezett Pekingből Cantonba a' Vice-Királyhoz. Az *Edictum* a' *Kia-King* Császár országglásának 21-dik esztendejében a' 9-dik hónap 15-dik napján dátáltott, melly a' mi számlálásunk szerint a' múlt esztendő' Septemberének 5-dik napját teszi. Summásan ezek mondatnak benne: — „Minekutánna az Anglus Követ Lord *Anherst* (a' fregátját és terheőbb bagázsiáját Cantonnál hátra hagyván) maga a' követséghez tartozó személyekkel 's a' hozott ajándékokkal a' *Sárga tengerre* megérkezett 's itt a' *Tien-Sing* kikötőhelyébe kiszállott volna, néki és kíséreiének a' kikötőhely' Kormányozója vendégséget adott, de ők a' szokott tiszteleteket megtenni elmúlatván már itt háládatlansággal láttattak fizetni a' barátságos befogadtatásért. *Thom-Cheuben* megígérték ugyan hogy a' Császár előtt a' térdhajtás 's a' főnek a' földig való lebotsátásabéli tiszteletet meg fogják tenni: hanem a' mikor *Y-Juanbar* (a' Császári nyári palotában) a' Császár őket, a' thrónuson ülve, maga eleibe botsátani akarta volna, azzal mentették magokat, hogy a' Követ rosszúl lévén, most nem teheti meg a' maga udvarlását. Ekkor tüstént

megparantsolta a' Császár, hogy a' Követség azonnal térjen vissza hazájába. Azt azonközben fontolóra vévén a' Császár, hogy ámbár a' Követ, kit a' maga Ura a' tengereken túl ily meszsze földre ily nagy költséggel azért küldött, hogy a' Császárnak tiszteletet tegyen, néki levelet 's ajándékokat vigyen, hibázott is, tsakugyan illendő lészen a' Császárnak attól a' Principiumtól, hogy néki az apró Királyok eránt szépen kell magát viselni, most is el nem állani: tehát arra határozta magát, hogy a' néki szánt ajándékok közül méltóztatott azokat elfogadni, a' mellyek legkevesebbet érnek, úgy mlnt: 4 földrajzolatot, két képet, és 65 rézmetzéseket. A' Császár ellenben egy *Pait* (az az olyan fejér drága követ, melyben egy emberszív forma virág látszik, 's a' mellyet, holmi szerentsés történetek alkalmatosságával a' Császár a' maga tisztviselőinek, 's ezek meg ő néki szoktak ajándékba adni, továbbá egy *Izcou-Chut* azaz egy 108 drága kövekből álló kerek tziifraságot, mellyet a' tiszték, mikor a' Császár' eleibe bemennek, a' mejjeken szoktak viselni, végre 4 nagy és 8 kisebb erszényeket, adatott által a' Követnek. A' Császár ezáltal azt akarta megmutatni, hogy ő a' *Confusius* princípiumát: *Keveset venni és sokat adni*, tántorgás nélkül követi. Úgy látszott (ezek is az *Edictum*' szavai) hogy a' Követ és kísérői nagyon megelégedettek és háláadók voltak, 's megbánást és félelmet mütattak. Azonközben tsakugyan haladék nélkül visszatértek *Thom-Cheuhez*. — Végezetre parantsoltatik ugyan ezen Ediktumban a' *Cantoni* Vice-Királynak, hogy a' Követ oda visszaérkeztvén, néki és kísérőinek

vendégséget adjon, 's a' következőket mondja nékiek: — „Kevés szerentsével járta, tok; valátok a' *Com-Mew* (azon palota' ajtaja) előtt, melyben a' Császári thrónus van, 's még sem láthattátok az ő menyei ábrázatját. A' mi Császáruink sajnálja a' ti Királytokat, a' ki kinyilatkozta a' maga egyenes szívüségét az által, hogy a' mi jó Országlásunkon tsudálkozik. A' Császár reá vette magát, hogy ajándékaitok között a' legkissebb betsüket elfogadja, maga pedig nagy betsüeket adott azokért a' ti Királyotoknak. Háláadással esmerjétek-meg az ő menyei jóságát, 's térjétek sietséggel vissza hazátokba, 's betsüljétek-meg jótevőtöknek czélzásait. Az el nem fogadott ajándékokat jó gondviselés alatt 's minden megkárosittodás nélkül hajótokra ismét rakjátok-fel.“

Közönséges vélekedés, hogy *Pekingből* az itt előadott 's közönségesen kihirdetett *Ediktumon* kívül, még más titkos útasítás is érkezett volna a' *Cantoni* Vice-Királyhoz, a' melly által megparantsoltott néki, hogy az *Anglus* hajókat vigyázat alatt tartassa, és az azokon lévő *Anglusoknak* semmi közösülést ne engedjen a' parti lakosokkal, 's ennek következése lett az a' tsatázás, melyről a' minap irunk, a' mely valami 40 minutáig tartott.

Némelyek azt erőssítik, hogy a' *Lord Amherst* *Pekingbe* lett küldtetésének főbb czélzása a' volt volna, hogy a' *Chinai* Udvarat nyugtassa-meg az *Anglusoknak* a' *China*' szomszédságaiban való nagy kiterjedésekre nézve: hanem az efféle politikai titkos indító okokról még most nem lehet bizonyost tudni.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —

Aprilis' 3-dik napján 384 3/4 — 5-dikén 378 1/4 — forintot.

Arany. *Aprilis*' 5-dikén; — Császári: 17 fl. 11 kr.; — *Hollandus* 17 fl. 31 kr.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

A Pesti közönséges levelekben ezeket olvassuk: —

Pestre ma megérkezett Bétsből *Alexander Úr*, ama híres hasbólbeszélő Ifjú, a' ki Párisi születés, 's gyenge korától fogva ezen különös mesterséget gyakorolja. Minekutánna hazájában, 's Német és Prusszus Országban ritka gyakorlatosságát sok fő Uraságok, és a' nagy városok közönségeik előtt különös álmélkodásokra megbizonyította volna, kész mind Pesten mind Budán fő Uraságok házaiknál bámulásra méltó talentumát mutogatni, mellyről Metternich Ministertől, Schwartzenberg Hertzegtől, Severoli Kardináltól, és a' Bétsi Orvosi kartól jeles ajánló levelei vannak. Lakik a' Magyar Királynál.

Ns. Bihar Vármegyéből jöven Szombaton érkezett Pestre, 's itt nyugodalomnapot tartott a' Koburg Herczeg Uhlánus Regementje, melly Bétsbe szolgálatra nagyon rendeltetve.

Ugyantsak ezen újságlevelekben dicsérettel említettik ezen új magyarmunka: —

„Verses Mesék. Nicolai után szabadon fordította Benke József. — Miskolczon 1817. Ns. Szigethi Mihály Be-tüivel.“

Benke József Ur, így szól az újság, a' Magyar Játékszíni Társaságnak egyik tagja, ezen Meséket üres óráiban fordítgatta. Midőn most közre botsátja, neveli azon érdemeit, mellyeket mint Színjászó magának a' Magyar közönség előtt szerzett. Munkájának példájául ide tesz-szük a' Holló és a' Bagoly Meséjét:

Ugyan mond meg, mikor hagyod el barlangod,

Mikor fogjuk hallani éneked', vagy hangod'?

Mostoha gyermeke a' bús természetnek

Valyon mit bészülnek benned vagy szeretnek

A' Ma'sák? én nem t'om, mi tsudálni való

Benned? — a' Bagolyhoz így szölla a' Holló.

Kénszeritesz Holló, hogy szóljak magamról

És vallást tégyek két tulajdonságomról,

Mellyeket Minerva olvas homlokomról.

„Én a' sötétségben halgatok 's látok,“
Fájdalom te rajtad nintsen ez az átok!

~~~~~

A' Magyar privilegiált Királyi hajós társaság által N. Bács vármegyében építetett, úgynevezett *Ferencz Kanálisán*, 1,338,734 $\frac{1}{2}$ mérő gabonát, 61,901 akó bort, 285,985 $\frac{1}{4}$ mázsa só, 217,016 $\frac{3}{4}$ mázsa fát, épületrevaló materialét, értzet, dohányt, szenet, bőrt, gubatsot, tsert, katona-ruhát, házi bútort, üres hordókat, szénát és eleséget, mind egygyütt 1,348,962 mázsa terhet szállítottak el a' lefolyt esztendőben, 1061 hajókon, mellyek között némelyek 7, 8 és 9 ezer mázsa terhet is felraktak. Egy olyan találtatott köztök, a' melly 9328 $\frac{1}{4}$ mázsa só vitt. Üreshajók is 441-gyen eveztek rajta.

Elegyes Dolgok.

Spanyol Ország: A' Király a' maga' és ötse' Don Antonio' házasságának előfordult emlékezete' napján, azon szerentsétlenekre nézve, kik a' Spanyol országi 's minden koloniákbeli fogházakban szenvednek, közönséges botsánatot rendelt, kivévén azokat, kiknek büntetéssek a' törvények szerént megbotsáthatatlanok. Még az insurgensekre is kiterjeszletni parantsolta a' Király ezen botsánatot.

Frantzia Ország: A' Marokkói Császár szembetünőleg megbizonyítani akarván a' Fr. Király eránt való jó indulatját, megparanisolta, hogy Országából minden vámnélkül kilehessen a' gabonát vinni Fr. országba. — A' Frantziák átaljában azon iparkodnak, hogy minél jobban megfészkelhessék magokat *Afrikában*. Nevezetesen a' *Senegal* torkánál lévő vidékekre fordították figyelmeket. *Belle-Alexandrine* nevű hajó, minden féle kolonistákkal, eleséggel, tserébe való portékákkal, 's kézi és mezei műszerekkel rakodva evezett el oda nem régen a' *Havrei* kikötőhelyből. Az egész iparkodást egy magános személyekből álló *Philantropicus* társaság igazgatja.